

Informacja nt. ministerialnej konferencji poświęconej tematyce Partnerstwa Wschodniego

W Krakowie w dniach 27 – 28 października br. odbyła się konferencja pt. *Zbliżanie przepisów państw objętych inicjatywą Partnerstwa Wschodniego z prawem UE w zakresie kwestii weterynaryjnych, fitosanitarnych oraz bezpieczeństwa i jakości żywności*, zorganizowana przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach polskiej prezydencji. W konferencji udział wzięli przedstawiciele państw Partnerstwa Wschodniego i Unii Europejskiej, przedstawiciele Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego oraz międzynarodowych organizacji, stowarzyszeń i instytutów naukowych. Na obrady do Krakowa przyjechali wiceministrowie rolnictwa z Armenii, Azerbejdżanu, Mołdawii, Czech, Rumunii, Węgier oraz przedstawiciele Białorusi, Belgii, Bułgarii, Cypru, Czech, Estonii, Finlandii, Francji, Gruzji, Grecji, Węgier, Włoch, Litwy, Łotwy, Mołdowy, Słowenii, Hiszpanii, Szwecji, Ukrainy i Wielkiej Brytanii. Celem konferencji była realizacja polityki unijnej w odniesieniu do krajów PW w ramach *Platformy 2 ds. integracji gospodarczej i konwergencji z politykami UE* oraz omówienie dotychczasowych wyników współpracy, a także możliwości i zakresu dalszego rozwoju inicjatywy Partnerstwa Wschodniego w zakresie zdrowia zwierząt i roślin, bezpieczeństwa i jakości żywności. Ww. tematyka została szczegółowo omówiona podczas czterech paneli dyskusyjnych, w tym panelu Zdrowia Zwierząt moderowanego przez Zastępcę Głównego Lekarza Weterynarii, Pana Krzysztofa Jażdżewskiego.

Organizacji panelu Zdrowie Zwierząt przyświecało propagowanie działań ukierunkowanych na zbliżenie prawa krajów PW do prawa UE w zakresie zdrowia zwierząt (uzyskanie korzyści w postaci ułatwienia handlu zwierzętami oraz towarami rolno-spożywczymi pochodzenia zwierzęcego poprzez spełnianie norm UE) z wykorzystaniem instrumentów finansowych UE dostępnych dla krajów PW, m.in. poprzez realizację projektów pomocowych w dziedzinie zdrowia zwierząt (np. Twinning). Stąd podczas panelu Zdrowie Zwierząt wyróżniono obszary mające największy wpływ na zdrowie zwierząt, tj. podkreślono wagę systemu nadzoru nad paszami, systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt, programów zwalczania oraz planów gotowości w kontroli chorób zakaźnych

zwierząt, w oparciu o systemy funkcjonujące w UE. Ponadto, strona polska przedstawiła swoje doświadczenia płynące z przeprowadzenia projektów weterynaryjnych zrealizowanych w ramach programów pomocowych UE, które programowano oraz wdrażano w Polsce w latach 1998 – 2009 r., a także poinformowała o pomocy jaką w ostatnich latach świadczyła na rzecz wybranych krajów Partnerstwa Wschodniego. Zaprezentowaniu przedmiotowej tematyki posłużyły prelekcje wygłoszone przez przedstawicieli różnych środowisk: KE (DG SANCO), FAO oraz polskich służb weterynaryjnych (Główny Inspektorat Weterynarii).

Jako pierwsza została przedstawiona prelekcja Pana Pawła Skublickiego, reprezentującego Biuro ds. Żywności i Weterynarii, Dyrekcji Generalnej ds. Zdrowia i Konsumentów, DG SANCO, Komisji Europejskiej (FVO), pt. „Znaczenie pasz w kontroli chorób zakaźnych i zdrowiu zwierząt”. Prelegent zaprezentował m.in. dane dotyczące wielkości produkcji pasz w UE – wskazując na rozmiar omawianego zjawiska; opisał najistotniejsze kryzysy związane z zanieczyszczeniem pasz w państwach członkowskich UE na przestrzeni ostatnich lat; omówił główne zadania FVO w zakresie audytów przeprowadzanych w państwach członkowskich UE i krajach trzecich; jak również zapoznał uczestników panelu z głównymi wnioskami wynikającymi z powyższych kontroli, w tym rekomendacjami dotyczącymi konieczności rejestracji wszystkich producentów pasz oraz możliwości monitorowania tego procesu.

Kolejny wykład pt. „Rola systemu identyfikacji zwierząt w kontroli chorób zakaźnych zwierząt” wygłosiła Pani Ewa Camara, Naczelnik Wydziału ds. handlu i obrotu zwierzętami, IRZ oraz dobrostanu zwierząt, w Głównym Inspektoracie Weterynarii w Warszawie. Wykład poświęcony został tematyce systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt. Obejmował on przedstawienie systemu funkcjonującego w Polsce oraz możliwości wykorzystania jego zasobów w kontroli i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Podkreślono wykorzystanie bazy danych gospodarstw oraz systemu rejestracji zwierząt do śledzenia przemieszczeń i statusu zwierząt, aktualnych miejsc przebywania zwierząt, co ma znaczący wpływ na szybkość reagowania oraz zapobieganie dalszemu rozprzestrzenianiu się chorób w przypadku ich wystąpienia.

Trzeci prelegent – Pani Magdalena Ziętara, Ekspert ds. prawa weterynaryjnego UE, Dyrekcji Generalnej ds. Zdrowia i Konsumentów, DG SANCO – G2 Zdrowie zwierząt, Komisji Europejskiej, przedstawiła prezentację pt. „Znaczenie programów zwalczania w kontroli chorób zakaźnych zwierząt”. W ramach prezentacji omówiony został podział prawa w zakresie kontroli chorób zakaźnych zwierząt na horyzontalny, związany z obowiązkowym zwalczaniem niektórych chorób aż do uzyskania statusu urzędowej wolności państw lub regionów od tych chorób oraz na wertykalny dotyczący zwalczania poszczególnych jednostek chorobowych, mających istotne znaczenie dla państw UE. Przedstawiono przykłady konkretnych aktów prawnych mających zastosowanie w kontroli i zwalczaniu chorób zwierząt w UE, a także dane dotyczące statusu epizootycznego poszczególnych państw członkowskich UE w odniesieniu do wybranych jednostek chorobowych zwierząt. Na przykładzie gruźlicy bydła przytoczone zostały sposoby postępowania w celu uzyskania statusu urzędowej wolności państwa od danej jednostki chorobowej. Podkreślono również znaczenie wdrażania legislacji horyzontalnej w państwach PW w celu umożliwienia wymiany handlowej oraz tworzenia inicjatyw finansowych dla przeprowadzania programów zwalczania chorób w tych krajach.

Kolejny prelegent – Pan Peter De Leeuw, Starszy Doradca ds. Weterynarii, Departament Rolnictwa i Ochrony Konsumentów, AGAH, FAO w Rzymie, wygłosił prezentację pt. „Plany gotowości, jako istotny element systemu kontroli chorób zakaźnych zwierząt”. Prelegent szczegółowo uzasadnił konieczność tworzenia planów gotowości (awaryjnych) na wypadek wystąpienia kryzysu związanego z wystąpieniem choroby zakaźnej zwierząt. Podkreślił konieczność tworzenia takich planów i ich szerokich konsultacji w „czasie pokoju”, jak również omówił właściwą strukturę planów gotowości, która gwarantuje podejmowanie sprawnych działań i szybkich decyzji w przypadku wystąpienia choroby. Ponadto, omówione zostały doświadczenia związane z tworzeniem i wdrażaniem planów gotowości na przykładzie Holandii oraz konieczność przewidywania w planach gotowości różnych scenariuszy – od standardowego do najbardziej pesymistycznego.

Część wykładowa panelu zakończona została prelekcją wygłoszoną przez Pana Krzysztofa Jażdżewskiego, Zastępcę Głównego Lekarza Weterynarii Rzeczypospolitej Polskiej, pt. „Doświadczenia Polski z projektami wsparcia unijnego w dziedzinie weterynarii w celu dostosowania do prawodawstwa UE oraz projektami realizowanymi na rzecz wybranych krajów PW”. W trakcie wykładu zaprezentowano zakres tematyczny najważniejszych projektów weterynaryjnych zrealizowanych w ramach programów pomocowych UE, które programowano oraz wdrażano w Polsce w latach 1998 – 2009 r. Uczestnicy panelu zostali poinformowani o narzędziach oraz instrumentach wykorzystanych w realizacji projektów, które uwzględniły m.in. szkolenia (krótkie oraz długie), pomoc ekspercką (w tym konsultacje, seminaria oraz warsztaty), ćwiczenia symulacyjne, finansowanie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz projekty infrastrukturalne. Dodatkowo, przedstawiono ogólną wartość finansową realizowanych projektów, jednocześnie podkreślając konieczność zapewnienia puli środków krajowych na ich realizację. Następnie pokrótce zostały omówione działania Polski w zakresie pomocy świadczonej na rzecz wybranych państw Partnerstwa Wschodniego – Białorusi, Ukrainy, Gruzji i Mołdawii, wraz ze wskazaniem różnych źródeł finansowania, które służby weterynaryjne RP pozyskują do takich projektów. W podsumowaniu prezentacji, prelegent podkreślił konieczność rozpoczęcia wdrażania projektów skoncentrowanych na konkretnych potrzebach państw beneficjentów PW, związanych z pomocą ekspercką w zakresie tworzenia legislacji i procedur, zwalczania chorób zakaźnych oraz projektów infrastrukturalnych.

W części podsumowującej cały panel oraz wystąpienia prelegentów, przedstawiciele krajów PW wyrazili wdzięczność za organizację panelu oraz całego międzynarodowego wydarzenia, jakim niewątpliwie była konferencja, a tym samym za możliwość przedstawienia swoich potrzeb i oczekiwań w odniesieniu do unijnej inicjatywy PW. Na szczególne zainteresowanie zasługują wypowiedzi przedstawicieli Armenii i Ukrainy, uczestniczących w panelu Zdrowie Zwierząt. Jako pierwszy głos zabrał Pan Grisha Baghiyan, Pierwszy Wiceminister Rolnictwa Republiki Armenii wskazując na wysokie zainteresowanie władz armeńskich poprawą sytuacji w kraju w odniesieniu do kwestii identyfikacji i rejestracji zwierząt. Wiceminister podkreślił, iż żywi głęboką nadzieję na przyszłą współpracę Polski oraz Armenii w tym zakresie. Moderator spotkania, Pan Krzysztof Jażdżewski, Zastępca Głównego Lekarza RP, podkreślił, iż problematyka zgłoszona przez przedstawiciela Armenii jest bardzo istotna, zaś przyszłe działania w ww. zakresie powinny objąć zarówno szkolenia służb weterynaryjnych, jak i opracowanie stosownych procedur w oparciu o obowiązujące prawodawstwo unijne, w tym budowę informatycznej bazy danych. Gotowość i chęć dalszej współpracy w obszarze zdrowia zwierząt, zwłaszcza w zakresie zwalczania chorób zakaźnych, zadeklarował również Pan Ivan Bisiuk, Szef Państwowej Służby Weterynaryjnej i Fitosanitarnej Ukrainy. Podkreślił, iż współpraca polsko-ukraińska w ww. obszarze trwa od lat, co znalazło wyraz w ostatnim wykładzie zaprezentowanym podczas panelu, a także przybiera różne formy. Przedstawiciel Ukrainy kolejny raz podziękował za możliwość przeprowadzenia wymiany poglądów z przedstawicielami P.Cz. UE oraz europejskimi środowiskami eksperckimi – tym razem w formie konferencji.

Podsumowując dyskusję panelową moderator zaznaczył, iż podczas panelu wskazano potencjalne obszary do przyszłych działań w krajach PW w dziedzinie zdrowia zwierząt oraz konkretne potrzeby tych państw w zakresie korzystania z pomocy i doświadczeń państw członkowskich i Komisji Europejskiej w ramach instrumentów finansowania Inicjatywy PW. Wyróżnione obszary potencjalnej współpracy powinny być wzięte pod rozważenie podczas ustalania priorytetów w dziedzinie SPS przy alokacji funduszy unijnych dostępnych w związku z realizacją inicjatywy PW.